

بهرام بخارایی

بهرام بخارایی (bah.ram-e.bo.xi.ra.i)، ملاحاجی بهرام، - بخارا ۱۰۹۹ق، شاعر تاجیک. در بخارا زاده شد و در همانجا درس خواند. در دانشهای گوناگون دست داشت. وی در مدرسه های بخارا تدریس میکرد و چندی نیز مناصب عالی بخارا را داشت. در دوره امام* قلی خان، حکمران بخارا (۱۰۱۷ - ۱۰۵۰) ملک الشعراى دربار او شد. عربی را به خوبی می دانست و کتابهایی نیز به این زبان تألیف کرده است. دیوانی در قصاید و غزلیات تدوین کرده و شرحی بر شبستان خیال / شبستان نکات و گلستان لغات فتاحی نیشابوری نوشته است. وی یک مثنوی به نام گل رعنا سروده که عشق، محبت، دوستی و شکوه از زمانه درونمایه آن است بهرام با صائب نوشت و خواند داشت و شماری از غزلهای او و سیدا را پاسخ گفته است.

منابع: آتشکده، چاپ شهیدی، ۳۲۷؛ تذکره ملیحای سمرقندی، ۲۶ - ۲۷؛ تذکره نصرآبادی، ۴۳۵؛ دایرة المعارف ادبیات و صنعت تاجیک، ۲۵۶/۱ - ۲۵۷؛ الذریعه، ۱۴۷/۹؛ صبح گلشن، ۶۹ - ۷۰؛ صفح ابراهیم، برگ ۵۴، شماره ۶۲؛ گلزار جاویدان، ۳۵۲/۱؛ نتائج الافکار، ۱۰۳؛ نشتر عشق، ۲۳۷/۱.

قبادیانی

Баҳроми Бухорӣ

Баҳроми Бухорӣ, Муллоҳочӣ Баҳром, Бухоро 1099 қ., шоири тоҷик. Дар Бухоро зода шуд ва дар ҳамон ҷо дарс хонд. Дар донишҳои гуногун даст дошт. Вай дар мадрасаҳои Бухоро тадрис мекард ва чанде низ мансабҳои олии Бухороро дошт. Дар давраи Имомқулихон, ҳукмрони Бухоро (1017-1050) Малик-уш-шуарои дарбори ӯ шуд. Арабиро ба хубӣ медонист ва китобҳои низ ба ин забон таълиф кардааст. Девоне дар қасоид ва ғазалиёт тадвин карда ва шарҳе бар Шабистони хайёл / Шабистони нуқот ва Гулистони луғоти Фаттоҳии Нишопурий

навиштааст. Вай як маснавӣ ба номи “Тули раъно” суруда, ки ишқ, муҳаббат, дустӣ ва шиква аз замона дарунмояи он аст. Баҳром бо Сойиб навишту хонд дошт ва шуморе аз ғазалҳои ӯ ва Сайидоро посух гуфтааст.

Манбаъҳо: Оташкада, чопи Шаҳидӣ, 327; Тазкираи Малехои Самарқандӣ, 26-27; Тазкираи Насрободӣ, 435; Энциклопедияи адабиёт ва санъати тоҷик, 1/256-257; Ал-зарёа, 9/147; Субҳи гулшан, 69-70; Саҳафи Иброҳим, барги 54, шумораи 62; Гулзори ҷовидон, 1/352; Натоиҷ-ул-афкор, 103; Наштари ишқ, 1/237.

Қубодиёни

Донишномаи адаби форсӣ. Адаби форсӣ дар Осиёи Миёна. – Техрон: Интишороти вазорати фарҳанг ва иршоди исломӣ, 1380, ҷ. 1, саҳ.208.